

Biejeingezeumerd

2022 - 1
kwartaalblad

Redactie Marjan Blom tel. 0475 502625
Thei Derks tel. 077 4741380
Annelies Hermans tel. 0475 501175
Gerry Nijssen-Severens tel. 0475 504559
Riky Simons-Julicher tel. 0475 508101
Chrit Verstappen tel. 077 4744088

Redactie adres Kopy inleveren resp. vóór 20 januari, 20 april, 15 augustus en 20 oktober bij: Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal (HVMS), Hensenbosstraat 20, 5954 AJ Beesel, e-mail: redactie@mhvs.nl of bij: Riky Simons-Julicher (MHVS), Boekweitsdries 3, 6071 EB Swalmen.

Contributie MHVS Lidmaatschap € 15,00 p/j (incl. 4x Biejeingezeumerd)
Abonnement € 15,00 p/j
Gezinslid € 1,50 p/j
Juniorlid MHVS € 3,60 p/j (incl. 4x Biejeingezeumerd)
Over te maken op banknummer NL09 RABO 0150 3171 07 ten name van Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen onder vermelding van 'abonnement' of 'lidmaatschap'.

Contributie HVMS De contributie bedraagt € 23,- voor leden en € 41,- voor begunstigerleden.
Voor vragen m.b.t. de contributie kunt u zich richten tot de penningmeester (zie achterkant binnenzijde kaft).
De contributie kan overgemaakt worden op banknummer NL61 RABO 0105312827 t.n.v. Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal te Reuver onder vermelding lidmaatschap.
Leden ontvangen hiervoor het kwartaalblad alsmede het jaarboek.

Losse nummers € 4,50 exclusief portokosten, te verkrijgen tijdens openingstijden verenigingsgebouwen en bij de boekhandel.

Layout Marjan Blom en Thei Derks
Omslag Hans Simons
Drukwerk Grafagroep Zuid te Swalmen
Voorpagina
Achterpagina:

Onze internetsites kunt u bezoeken via www.mhvs.nl en www.maas-enswalmdal.nl

De redactie is niet verantwoordelijk voor de inhoud van de ingezonden stukken.

De verenigingen hebben alleen naam en adres van de leden opgenomen in een digitaal adressenbestand. Dit bestand en de gegevens worden gebruikt voor correspondentie en het toezenden van het kwartaalblad aan de leden. De penningmeesters beheren het digitaal adressenbestand. De bezorger van het kwartaalblad heeft alleen kennis van de namen en adressen van zijn/haar bezorgroute. Hiermee voldoen de verenigingen aan de laatste regels omtrent de privacywetgeving. De betreffende documenten en afspraken kunnen worden ingezien bij de penningmeesters.

Aldus vastgesteld in de bestuursvergaderingen mei 2018.

Niets uit deze uitgave mag worden veelevoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotografie, microfilm of op welke wijze dan ook zonder schriftelijke toestemming van de uitgever. ISSN 1876-6722.

Uit de vereniging:

Blz. 2	Beste leden
Blz. 2	Schenkeningen
Blz. 3	Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal – MHVS

Overige artikelen:

Blz. 3	Gegevens vaandel Lètste Aom
Blz. 4	De boom – de boum (in coronatied)
Blz. 4	Onze jongens in Nederlands Indië, 1946-1950 (1)
Blz. 7	Kroniek van Swalmen, oktober, november en december
Blz. 9	Midden-Limburgs Volkstoneel 1950-1963 (1)
Blz. 12	Welkom beste bosvrienden
Blz. 14	Evacués naar het noorden van Nederland
Blz. 15	Het café van Ben en Trautje in Belfeld
Blz. 17	Interview met Sjaar van Beek, over zijn bedrijf De Wassum
Blz. 19	Verhaal bij de schenking
Blz. 21	Uit de oude doos
Blz. 22	De duikclub
Blz. 23	De Caeffert

Foto's aangeleverd door:

Archief MHVS	blz. 2, 9
Marjan Blom	blz. 3, 19
Els Janssen-van Avesaath	blz. 4
Wim Rovers	blz. 4
archieffiel Wiel Strous	blz. 5, 7
Bart Tegels	blz. 7
Hans Simons	blz. 8
Angelina Antić	blz. 8
Mevr. R. Chermin-Heynen	blz. 11, 12
Jan Vullers	blz. 12, 13
Wim v. Diepen	blz. 16
Annelies Hermans	blz. 17
Marleen Suilen-Simons	blz. 20
Jos Crins	blz. 21
Frits Hebben	blz. 22
Thei Derks	blz. 23, 24

Uit de verenigingen:

Beste leden,

De fusiebesprekingen worden voor onbepaalde tijd geparkeerd. Beide verenigingen bestaan inmiddels meer dan 40 jaar en hebben in deze tijd een eigen werkwijze en structuur opgebouwd, met elk hun eigen aanpak, autonomie, hiërarchie en zelfredzaamheid. Op diverse terreinen wordt al samengewerkt. Ons gezamenlijk ledenblad is daar een goed voorbeeld van. Wij willen de leden in de ledenvergadering voorstellen om de samenwerking verder uit te breiden, waardoor er op een natuurlijke manier een integratie kan ontstaan en uitstel geen afstel hoeft te worden, maar het moment wordt afgewacht waarop het voor beide partijen goed voelt.

We danken alle leden die in de laatste twee jaar constructief hebben meegedacht en in het bijzonder de leden Gerard Jonkman, Els Janssen-van Avesaath, Jan Geerlings en Geert Franssen, die veel voorbereidend werk hebben verricht.

Bestuur Heemkunde Vereniging Maas- en Swalmdal
Bestuur Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

Schenkeningen aan de MHVS

- Van dhr. P. Verstappen ontvingen wij diverse bidprentjes;
- Uit het archief van Wilma en Thijs op den Camp ontvingen wij actes, documenten, bidprentjes, 2 ingelijste foto's van 11 januari 1886 (actie 'Zjwame bie Remunj Doodzunj') en een collectie foto's en posters;
- 1 lei met griffels, gebruikt tijdens WOII ('40-'45), gekregen van Johanna Cox-Geraedts;
- Uit de nalatenschap van Mia de Groot-Vallen ontvingen wij Limburgensia, krantenartikelen, gedenksprentjes, foto's, kleine gebruiksvoorwerpen e.a.;
- Het vaandel uit 1979 van zaate hermenie 'De Lëtste Aom', ontvangen van Jack van Gerven;
- 2 Ingebonden jaargangen van het Zjwaemke, een schenking door Lonnie Stienen;
- Collectie bidprentjes van David Koolen;
- Mevrouw N. Lintjens schonk aan onze vereniging uit het archief van 'de Koet', nevenstaande nota van 18 mei 1880.

Swalmen den 10 Mei 1880

Nota

Voor Ramakers Coens Station Swalmen
van Chr: Wils Brouwer alhier.

~~1880~~		fl	Cent
	Zjwameking bleef nog	1	54
31 Januari	Belovend een smaal ton bin	6	00
6 Feb	" twee halve tonne bin	8	00
13 idr	" twee halve tonne bin	8	00
19 idr	" een smaal ton	6	00
27 idr	" een smaal ton	6	00
5 Maart	" een smaal ton	6	00
19 idr	" een half ton	4	00
26 idr	" een smaal ton	6	00
11 April	" een half ton	4	00
16 idr	" een half ton	4	00
		fl	59 54
			28 80
			<hr/>
			30 94

Wils Brouwer
Chr. Wils

Jaarprogramma Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal en Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen

13 mei	Jaarvergadering MHVS
26 mei	Hemelvaartsdagfietstocht MHVS (gezamenlijke activiteit)
voorjaar	Wandeling met Swalmengidsen voor leden MHVS
17 t/m 19 juni	Nederlandse archeologie, organisatie: werkgroep archeologie HVMS
19 juni	Open Tuinen kasteel Hillenraad van 12.00 - 17.00 uur
25 juni	Bus-excursie naar ? org.: Wiel Luys/Thei Derks onder voorbehoud/nog geen akkoord
juli/augustus	Vakantie MHVS
september	Open Monumentendag MHVS
19 oktober	Vertoning van diverse films uit het archief van de MHVS in gemeenschapshuis De Robijn, van 20.00 - 22.00 uur (i.s.m. vrouwenbeweging St. Anna Swalmen)
oktober	Nacht-van-de-Nachtwandeling (gezamenlijke activiteit)
najaar	Open Dag MHVS
26 december	Kerstwandeling (gezamenlijke activiteit)

En verder... het programma kan nog worden aangepast, afhankelijk van de huidige en dan geldende richtlijnen van de overheid inzake corona (COVID-19). Er staan (onder voorbehoud) enkele kleine excursies op het programma. Nadere publicaties op <http://www.facebook.com/mhvs.Swalmen>, www.mhvs.nl en Puiklokaal.nl.

Wandelingen Swalmdalgidsen: deze activiteit wordt georganiseerd door Staatsbosbeheer en zijn niet gratis. Voor de wandelingen met de Dorpsgidsen in Beesel, zie www.rondleidinginbeesel.nl. Wandelingen Swalmengidsen: sinds kort is het mogelijk met een Swalmengids een wandeling te maken langs de bezienswaardigheden in het centrum van Swalmen, zie www.swalmengidsen.nl.

Het jaarprogramma van IVN De Steilrand is te vinden op <http://ivn.nl/afdeling/de-steilrand>. Voor actuele meldingen over deze activiteiten volg onze agenda. Berichtgeving over aanstaande activiteiten wordt ook bekend gemaakt via de digitale nieuwsbrief 'De Kleine Zeumer.' Aanmelding daarvoor kan door een mail te sturen aan twanernst@ziggo.n

Gegevens vaandel Lètste Aom

Jack van Gerven

Het vaandel is gemaakt in het begin van de jaren '80 van de vorige eeuw en als zaate hermenie 'De Lètste Aom' hebben we het de eerste jaren van ons bestaan tijdens de vastelaovesoptochten meegenomen.

Ook bij deelnames aan zaate-hermeniekes-bijeenkomsten hebben we het vaandel tijdens ons optreden vaker uitgesteld op het podium. Het is destijds gemaakt door José Dorssers die samen met haar man Cor tot de mede-oprichters van 'De Lètste Aom' behoorde. De zaate hermenie is destijds met 6 muzikanten (allemaal echtparen) gestart en heeft tot haar 22-jarig jubileum in 2001 een belangrijke bijdrage geleverd aan de Zjwamer vastelaovend.

Toen heeft de vriendengroep - in al die tussenliggende jaren met nauwelijks personele wisselingen uitgegroeid tot 17 musicerende leden - besloten om het muzikale stokje aan de jongere generatie door te geven en daarmee hield het bestaan van 'De Lètste Aom' als zaate hermenie op.

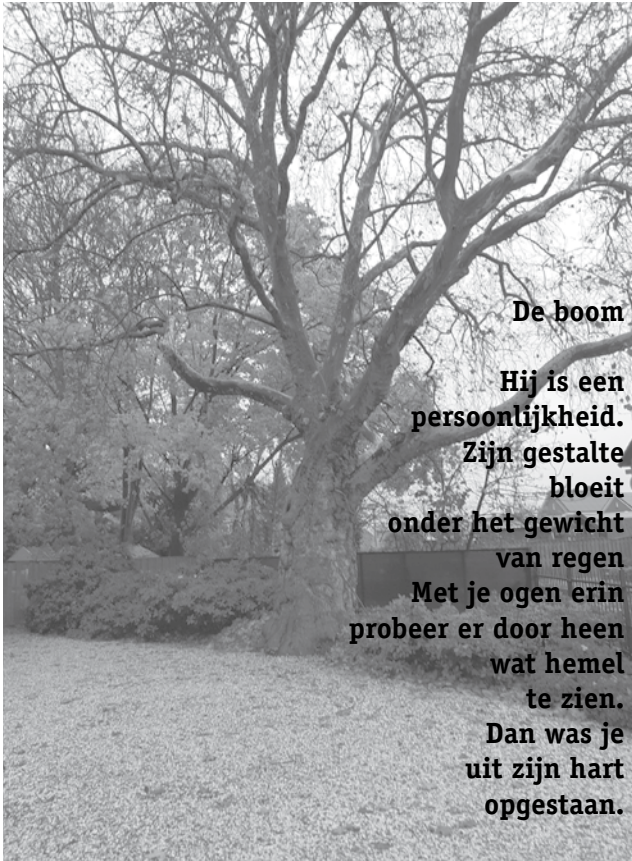
De boom - De boum (in coronatied)

Een gedicht van An Geenen-Geraedts uit haar gedichtenbundel Gebarsten Hemel uit 1973. Zij was gehuwd met Hein Geenen, die in 1955 directeur werd van Jack Geraedts Houtbedrijf, gelegen aan Kruiskamp. Mevrouw An Geenen-Geraedts was een dochter van Joseph Geraedts die in 1922 directeur werd van Jack Geraedts Houtbedrijf.

De familie Geenen-Geraedts woonde destijds op de hoek van Kruiskamp, Oudeweg.

Deze prachtige majestueuze boom staat nog steeds in de tuin.

Het 2^e gedicht is van Els Janssen-van Avesaath, 9 december 2021

De boom - (in coronatied)

Zien wintjertek wiej 'ne tiara
rón djóm de majestueuze sjtam
zin óntdaon van alle sierade
de flónkerende gekleurde blajer
wiej edelsjtein zin verdwene
waat euver blief de doorsjienende
glanzende parels van dauw
die wiej traone omleeg dröppele!

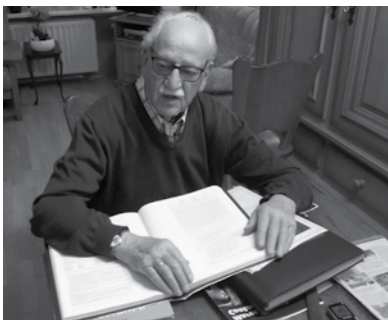
Sjpraek ich zien taal neet of
begriep ich dae boum neet good
wieze kaal tek hiemeltergend ómhoog
klauwend in de grieze wintjerlóch
reikend nao get waat óngriepbaar is
ónbegriepelijk veur hem en waat
rón djóm ós haer aan de gang is?

Zich neergelag bie de kringloup
van 't laeve in zichzelf weitend
det d'r baeter tieje kómme
van greuj en van bleuj in zónniger
dage veur hem en veur ós.

Onze jongens in Nederlands-Indië, 1946-1950 (1)

Wim Rovers

120.000 Nederlandse militairen in Indonesië.
Hun opdracht was: herstel van Orde en Vrede.

Ruim 2500 sneu-
velden, 200 ande-
ren kwamen om
door een ongeval
of ziekte (of wer-
den als vermist
opgegeven).

Een van de uit-

gezonden Reuverse militairen was Wiel Strous. Hij wilde zijn verhaal doen en dat leidde tot het onderstaande resultaat: een interview door Wim Rovers, Heemkundevereniging 15-11-2017. Met Strous, Willij Adelbert Gerard Marie, geboren 22 mei 1927, overleden 12 oktober 2021.

Wanneer ging je in militaire dienst. Was dat dienstplicht of vrijwillig. Hoe oud was je toen.

Woensdag 14 augustus 1947, als dienstplichtige bij het zware mitrailleurbataljon in Blerick. Ik was op

22 mei 1947 20 jaar geworden.

Wanneer en waar kwam je op. Waar vond je opleiding plaats en waaruit bestond die.

Op woensdag 14 augustus 1947 ben ik in Blerick opgekomen bij het 3e zware mitrailleurbataljon om mijn dienstplicht te vervullen. Hier werden we in 6 weken opgeleid tot soldaat.

Bij welk onderdeel werd je geplaatst.

Daarna werden we, voor de verdere opleiding, overgeplaatst naar 'n oorlogs- of vredesonderdeel. Ging je naar 'n oorlogs- of vredesonderdeel, dan was je voorbestemd om naar Nederlands-Indië te gaan. Je moest dan wel eerste klas, zogenaamd G1, goedgekeurd zijn. Omdat wij met ± 30 man waren, die bij de KMA in Breda voor de officiersopleiding getest zouden worden, kregen wij het bericht dat diegenen, die afgetest zouden worden, overgeplaatst werden naar de marechaussee-opleiding in Apeldoorn. Zoals het in militaire dienst gaat, werden wij al naar de Willem III kazerne in Apeldoorn overgeplaatst terwijl wij in Breda nog getest moesten worden. Uiteindelijk zijn er 2 man geslaagd, waarvan 1 man (een student rechten) weigerde om de opleiding te volgen. Ik heb hem, nadat ik uit Indië terug was, tijdens 'n herhalingsoefening in Oirschot, nog eens ontmoet. Hij was toen nog steeds soldaat 1e klas en inmiddels advocaat van beroep. In Apeldoorn werden wij in een apart peloton geplaatst, omdat er steeds enkele mensen van ons naar Breda waren. Hierdoor hebben wij de motoropleiding niet kunnen volgen, maar wij mochten wel de motoren poetsen. Dat was zwaar en koud werk in de winter. Wij kregen wel ontzettend veel theorie betreffende wetgeving enz.. Na de opleiding, toen wij klaar waren voor Indië, werd iedereen bevorderd tot marechaussee 2e klas, terwijl diegenen, die in Breda getest waren, 1 week later bevorderd werden tot marechaussee 1e klas. Hier waren de beroepsmarechaussee's zeer kwaad over, want daar deden zij 6 jaar over. Toen wij net in Indië waren, kregen wij trouwens het bericht, dat wij weer marechaussee 2e klas waren, met

het smoesje, dat de rang van marechaussee 1e klas bij ons niet bestond. In militaire dienst kan blijkbaar alles. De omgeving van Apeldoorn was prachtig. Je ging met plezier in de bossen en op de hei oefenen. Vooral de veldloop op zaterdagmorgen vond ik prima. Ook omdat wij dan om 13.00 uur met de trein naar huis mochten. Omdat wij bij 'n oorlogs- of vredesonderdeel zaten hadden wij elke 2 weken zogenaamd long weekend van zaterdag tot maandagmorgen, 1e trein na 07.00 uur. Wij hadden dan tevens vrij reizen. Anders betaalde je half geld. Ik ging maar 1 keer in de 14 dagen naar huis. Dit, omdat je te lang onderweg was en je op zondag met de laatste gelegenheid weer terug moest. Ik was ± 5 uur onderweg. Trein ofwel bus Apeldoorn naar Dieren, overstappen trein naar Nijmegen, overstappen trein naar Venlo, overstappen bus naar Reuver. Omgekeerd moest je, als je met de laatste reisgelegenheid terugging naar Apeldoorn, in Apeldoorn nog te voet naar de kazerne, omdat zo laat geen bussen meer reden.

Wanneer vertrok je. Met welke boot. Wanneer kwam je aan en waar. Wanneer passeerde je de evenaar.

Op woensdag 30 maart 1948 ben ik, samen met ± 1200 man, met de 'Kota Baroe' (Nieuwe Stad) vanuit Rotterdam vertrokken naar Nederlands-Oost-Indië. Zo heette Indonesië toen nog. Als marechaussee moesten wij aan boord MP-diensten verrichten. In het vervolg praat ik niet meer apart over de marechaussee, maar over de MP (Militaire Politie). Na een reis van 35 dagen, waarvan ± 5 dagen in Port-Saïd, kwamen wij op woensdag 5 mei 1948 in Tandjong-Priok, de haven van Batavia, tegenwoordig Djakarta, aan. Deze reis heeft zo lang geduurd vanwege het feit, dat wij direct in de nacht van woensdag op donder-

De Kota Baroe op weg naar een mijnenveld

De motor van de Kota Baroe kwam op 1 april 1948 op de Goodwin-Knock-route (veilige vaarroute i.v.m. mijnenvelden) in het Kanaal tijdens stormweer met wilde zee plotseling tot stilstand. Besloten werd zo spoedig mogelijk voor anker te gaan omdat het schip door de stormachtige zuidwestenwind en een harde noord-noordoost gaande stroom werd weggezet. Er bestond een grote kans om in een mijnenveld terecht te komen of in het ondiepe water van de Fallsbanken. Maar het stuurboordsanker hield niet. Er kwam te veel kracht op de ketting te staan en de pakhouten remvoering

van de bandstopper vloog in brand, waardoor een anker en 150 vadem ketting verloren gingen. Men liet het bakboordsanker met weinig ketting krabben en het schip kwam met de kop op wind en stroom te liggen. Dit ging gepaard met veel rook en vuur van de remband.

De machinekamer meldde dat er een mankement was in cilinder 7, waardoor er water in het carter was gekomen.

Pas om half tien die ochtend kwam het bericht dat de reparatie was voltooid en kon het anker worden gehieuid. Omdat er nog water in de carterolie

Ms 'Kota Baroe'

aanwezig was, besloot men de Kota Baroe voorlopig op halve kracht te laten varen. Dat schoot niet echt op. 2

dag motorpech kregen. Voor wat precies gebeurde, zie bijgaand verhaal: De 'Kota Baroe op weg naar een mijnenveld', zoals dit beschreven werd in 't tijdschrift 'Marechaussee ConTact' (zie hierboven).

Wij vonden het wel vreemd dat alle passerende schepen daarna, vrij ver bij ons vandaan, voorbij voeren. Later hoorden wij, dat wij uit de schoon-geveegde vaargeul gedreven waren en de bemanning er rekening mee had gehouden, dat wij elk moment op een mijn konden varen. Er is gelukkig niets aparts gebeurd. Dit wordt ook vermeld in een videofilm 'Onze jongens overzee', die ik daarvan heb. Na reparatie zijn wij verder gevaren. Om ± 16.00 uur kwamen wij in Het Kanaal de 'Willem Ruys', een prachtig Nederlands passagiersschip, tegen. Dit schip voer heen en weer tussen Nederland en Indië in ± 23 dagen, enkele reis. Tijdens onze vaart zouden wij de 'Willem Ruys' nog twee keer tegenkomen. In de Golf van Biskaje en later ook op de Middellandse Zee, hebben wij slecht weer gehad. Via de Golf van Biskaje voeren wij langs Kaap Finisterre, de Atlantische Oceaan op. We konden de kust van Portugal goed zien, met als het meest zuidwestelijk puntje van het vasteland van Europa, Kaap St. Vincent met zijn vuurtoren met rode top, die ± 60 meter boven het water uittorent. Tot de veertiende eeuw werd dit beschouwd als het einde van de wereld. Later ben ik met Anny in de Algarve op vakantie geweest en zijn we op deze kaap geweest. Jammer genoeg was het toen zeer heïig en konden we weinig van de Atlantische Oceaan zien. Via de Golf van Cadiz en de Straat van Gibraltar, voeren wij de Middellandse Zee op. De doorsteek naar de Middellandse Zee bij Kaap Gibraltar was ook een aparte belevenis, temeer daar de verhalen hierover vanuit de 2e wereldoorlog nog zeer vers in ons geheugen lagen. De Rots van Gibraltar torent steil uit het water omhoog en is Engels grondgebied. Spanje wil Gibraltar graag in bezit krijgen, maar het verhaal doet de ronde, dat het Engels blijft, zolang er apen op de rots zijn. De Middellandse Zee was zeer rustig, maar op zekere dag begonnen de matrozen van onze boot alles wat aan dek los zat, vast te sjoeren, touwen werden er gespannen, waar je je aan vast kon houden. Allerhande werkzaamheden werden uitgevoerd, waar je aan kon merken, dat er zwaar weer op komst was. Dat hebben we inderdaad geweten. Wij hebben hier een echte storm gehad. De boot ging zo tekeer dat je, als je aan de reling stond, het ene moment het water bijna aan kon

raken en het volgende moment zo'n 10 tot 12 meter boven het water zweefde. Later kwamen daar de verhalen van de bemanning nog bij.

Eén verhaal is mij altijd bijgebleven. Of het waar gebeurd is, laat ik in het midden. Tijdens een storm had een bemanningslid meegemaakt dat een ander bemanningslid, voor op het schip, meegenomen werd door een overslaande golf de zee in en een andere golf, vanuit zee, deze man weer op het achterschip neergooide. Mooie verhalen als je niets anders te doen hebt. Wel gebeurde het tijdens die storm dat een jongen zeeziek werd, naar het dek rende, daar over de reling zijn lading loste, terugkwam en verder ging met eten. Wij lagen in het ruim onder de eetzaal, dus er kwam regelmatig wat naar beneden. Wij deelden dit ruim met de Marinierskapel. Dit waren allemaal beroepsmuzikanten, die iedere dag repeteerden in het ruim. Je werd knotsgek van de herrie. Later gaven ze 's middags om 4 uur regelmatig concerten op het dek. Dit was best leuk, vooral omdat er niets anders was.

Een jongen uit Eindhoven lag al vanaf het vertrek zeeziek in zijn bed. Hij braakte niets anders meer dan gal. Nadat de storm was gaan liggen en de zee heel rustig was, lag hij op het dek, omdat het beneden nogal warm was. Er stond een lichte deining waar hij direct doodziek van werd. Ik had toevallig dienst, toen ik bij hem kwam. Hij smeekte mij als het ware om hem dood te schieten, zo ziek was hij. Later heb ik hem in Eindhoven regelmatig ontmoet. Ik heb toen wel eens tegen hem gezegd, dat ik er spijt van had, dat ik toen niet aan zijn verzoek voldaan had.

De eerste dag in Port-Saïd op maandag was best leuk en er was genoeg te zien. Er voeren heel veel kleine bootjes bij onze boot. Vanuit deze bootjes werd veel gehandeld in lederwaren enz.. Een lang touw werd vanuit de bootjes over de reling gegooid en vast gemaakt. Wilde je iets kopen dat aangeboden werd, dan vroeg je wat het kostte. Natuurlijk werd er flink minder geboden. Werde je het eens, dan werd het gekochte in een tas gedaan, die aan het touw vastzat. Het touw haalde je omhoog, haalde de koopwaar uit de tas, deed het geld in de tas en de verkoper haalde het touw omlaag. Soms ging er wel iets mis en moest er als MP-er opgetreden worden. 's Nachts zijn wij toen versleept naar een kolenhaven, waar wij moesten wachten op een nieuw anker. Zonder dit anker was de boot name-

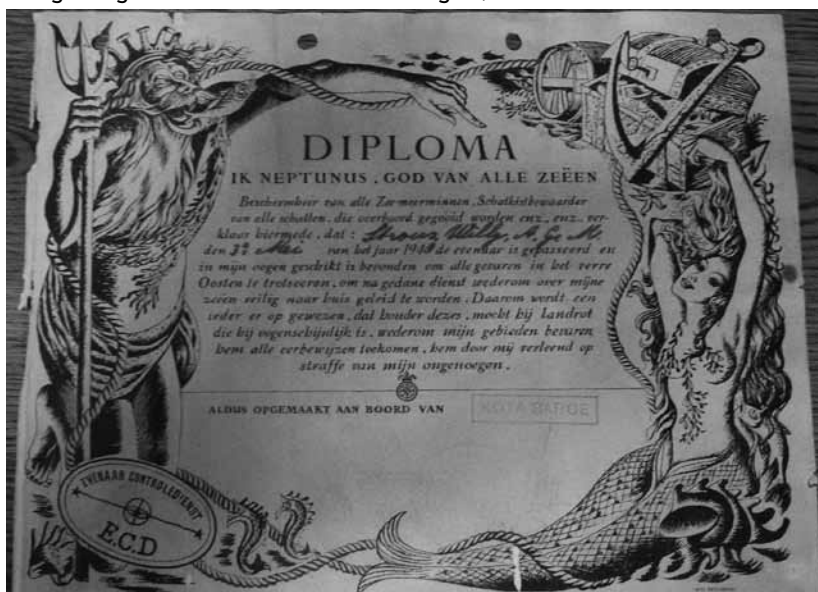

lijk niet zeewaardig. Donderdagavond om ± 20.00 uur kwam de Willem Ruys in Port-Saïd aan met een nieuw anker voor ons. Om 4 uur vertrok de Willem Ruys weer en wij vertrokken om 5 uur via het Suezkanaal richting Indië. Vanuit het Suezkanaal kom je in de Rode Zee. Wij voeren eerst naar Aden, de haven van Jemen. Hier werd flink gehandeld in sigaretten. Het handelen ging op dezelfde manier als in Port-Saïd. Van Aden voeren wij naar Colombo, hoofdstad van Ceylon, het huidige Sri Lanka. Wij hadden namelijk een nieuwe olietank aan boord voor een schip, dat daar in de haven lag. Hierna ging het via de Indische Oceaan verder. Er was weinig vertier aan boord. Af en toe werd door de Marinierskapel, waarmee wij aan boord hetzelfde ruim deelden, een concert gegeven. Eerst was er dan, bij wijze van spreken, gevochten om een beker aangelengde limonade te bemachtigen, die in een

grote kuip werd opgediend. Soms was er een bokswedstrijd tussen militairen onderling. Ik ben 3 mei 1948 de evenaar gepasseerd. Direct daarna, de laatste dag dat wij nog op de Indische Oceaan voeren, kwam Neptunus aan boord. Dit was een hele happening. Iedereen kreeg ook een diploma als bewijs, dat men de evenaar gepasseerd was. Dit was ook de eerste keer dat wij geen dienst meer hoefden te doen. Deze dienst werd overgenomen door de Huzaren van Boreel, die met de Kota Baroe door zouden varen naar Soerabaja, waar zij gelegerd waren. Al gauw liep het Neptunusfeestje uit de hand omdat de officieren nat werden gespoten. Zo hebben wij toch nog op moeten treden.

Na ± 10 dagen alleen maar water en lucht gezien te hebben, kwamen wij aan bij het eiland Sabang, helemaal in de punt van Sumatra. Hier mochten wij van boord. Dit was een echte belevenis. Ook gaf de Marinierskapel nog een concert. 's Avonds zijn wij verder gevaren richting Tandjong-Priok, de haven van Batavia, op Java. Hier kwamen wij op woensdag 5 mei 1948 aan. Met trucks werden we naar het kampement van de MP in Batavia, Laan Travelli, gebracht. Voordat we in de truck stapten, kregen we als welkom een blikje bier overhandigd.

Het 2e deel van dit interview wordt geplaatst in Biejeingezeumerd 2022-2.

Kroniek van Swalmen - oktober, november en december 2021

Johanna Cox-Geraedts, Riky Simons-Julicher

Oktober

Bij zijn afscheid als voorzitter van Dorpsraad Swalmen ontvangt Wim Suilen uit handen van burgemeester Donders-de Leest 'De Swalmenaar', een bronzen onderscheiding voor bijzondere verdiensten die maar zelden wordt

uitgereikt, op voordracht van een adviesgroep van inwoners.

Voetballiefhebbers kunnen op het terrein van DES Swalmen een nieuwe tak van sport beoefenen: Walking Football. Daarbij wordt er in wandeltempo gespeeld op een kwart van een voetbalveld. Rennen, slidings en ballen boven heuphoogte zijn verboden.

Harmonie St. Caecilia houdt haar jaarlijkse boeken- en platenmarkt deze keer in het voormalige pand van Jan Linders. Heel wat bezoekers weten de markt te vinden; cd's en dvd's zijn duidelijk minder in trek.

Omdat er nog geregeld vraag naar is, wordt de tweede druk van het succesvolle voorleeswoordenboekje voor peuters en kleuters 'Mien eerste wäördjes' van Riky Simons-Julicher gepresenteerd in boekhuis De

kleine Tovenaar. Veldeke Roermond en MHVS zijn deze keer de initiatiefnemers.

November

Kindervakantiewerk Swalmen weet al verschillende jaren op rij het hoogste bedrag binnen te sprokelen bij de Rabo ClubSupportactie (€ 2069,65). Familiebad de Bosberg is weer tweede.

In plaats van een officiële intocht van Sinterklaas

op het Swalmer station arriveert de goedheiligman dit jaar op zijn paard op de markt waar hij coronaproef welkom wordt geheten.

Oud-Swalmenaar drs. Patrick Simons heeft als neurochirurg in zijn privékliniek in Keulen verfijnde technieken ontwikkeld om herniapatienten vakkundig en snel weer op de been te helpen.

Piet en Betsy Clumpkens-Lehnen, van 't Naoberhoes aan de Rijksweg en voorheen eigenaars van café-restaurant 't Klumpke, zijn 65 jaar getrouwd.

December

Met ontsteltenis nemen de inwoners van Asselt kennis van de plannen voor een luxe jachthaven met allerlei extra's in een stuk Maasplas aan de Eindweg. 'Te grootschalig voor een plaats met beschermd dorpsgezicht' vinden ze.

De GP-overwinning van Max Verstappen in Abu Dhabi heeft de Verstappen-fanshop in Swalmen geen windeieren gelegd. Vooral online is het een gekkenhuis en stromen de bestellingen binnen. In de winkel zelf vliegen lunchboxen, bekers, pyama's, dekbedovertrekken, maar vooral kleding en petjes de deur uit.

De Swalmer Kerstman Bruno van Brunshot krijgt ook dit jaar een plekje in de kerstbijlage van de krant. Hij doet een oproep om te zorgen voor je naaste, een ander te respecteren en hoop te hebben.

Ook Belaef Zjwame kan dit jaar geen doorgang vinden. In de Lambertuskerk is wel het grootste Limburgse kerstlandschap te bezichtigen op enkele middagen.

Er is dit jaar geen gezamenlijke kerstwandeling van de heemkundeclubs.

Wel vindt de eerste editie van de Zjwamer Kerstsfeer Wandelroute plaats en kunnen liefhebbers op eigen gelegenheid wandelen langs fraai versierde huizen.

Na 47 jaar stoppen Wilma en Thijs op den Camp als uitbaters van café Wilhelmina in Swalmen. Een echt afscheidsfeest lukt vanwege corona niet in dit typisch Swalmer feestcafé waar de laatste jaren de nodige verenigingen hun thuisbasis hadden. Het kasteleinsechtbaar is erg blij dat er opvolgers zijn gevonden.

Midden-Limburgs Volkstoneel 1950 – 1963 (1)

Samenstelling: Els Janssen-van Avesaath

Het Midden-Limburgs Volkstoneel is ontstaan vanuit de Katholieke Arbeiders Bond (K.A.B.). In 1949 werd de wens geuit om een culturele dienst op te richten voor de omlijsting van bondsvergaderingen, feestavonden etc. Onder leiding van J. Ruyten werd gestart met het instuderen van een aantal een-akters. Een en ander werd echter op de lange baan geschoven. Uiteindelijk vond de officiële oprichting van de toneelclub plaats op 17 augustus 1950 en de eerste uitvoering was tijdens de jaarvergadering van de K.A.B. in oktober 1950. De uitvoering bestond uit twee gedeeltes: de dames speelden een eenakter 'Laat je niet beetnemen' en de heren 'Ridders zonder blaam'.

Het eerste bestuur werd gevormd door H. Wijnands voorzitter, P. Piepers penningmeester, W. Janssen regisseur en de leden C. Hendriks, P. Vriessen en W. Ramakers. Als leden vanuit de vakbond gaven zich op: C. Wolters, M. Wanten, P. Giebelen en A. Duin.

Verder namen ook enkele dames van de toneelclub deel: Nelly van Avesaath, Mia

Mooren. Niettemin was het een moeizame start voor het Midden-Limburgs Volkstoneel dat voorheen 'Opgewekt Voorwaarts' heette.

Tijdens de algemene vergadering begin 1951 trad het hele bestuur af door onenigheid. De regisseur werd vervangen, er waren problemen van financiële aard en men had te duur instrumentarium. Wonder boven wonder zat er in een mum van tijd een nieuw bestuur achter de tafel om het van het oude bestuur over te nemen. Het nieuwe bestuur bestond uit: P. Vriessen voorzitter, P. Piepers secretaris, C. Hendriks penningmeester en de leden W. Ramakers, Fr. Clerx, Nelly van Avesaath en Johanna Langen. Het voortbestaan van de toneelclub kwam niet in gevaar.

Bovenste rij v.l.n.r.: Sjra Bovendeerd, Piet Giebelen, Harry Naus, Bert op de Ven, Frans Derks, Cor Wijnands, Piet Pluymen, Cor van de Broek. 2^e v.l.n.r.: Sjr Ramakers, Martien Beurskens, Leo Chermin, Thies Wanten. 3^e rij v.l.n.r.: Mia Wouters, Mia Vintcent, Leny Alers, Truus Wolters, Nelly van Avesaath, Chrit Wolters, Sef Hendriks. Voorste rij v.l.n.r.: Harry op den Camp, Johanna Langen, Piet Piepers, Piet Vriessen (voorzitter), Mia Mooren, Chris Hendriks, Frits Clerx.

De gemeente Swalmen kende een subsidie toe en de verhouding met de K.A.B. was goed. In 1955 werd het eerste lustrum gevierd met een spetterende feestavond. Onder leiding van voorzitter Vriessen en regisseur Brouns ging het allengs beter met de toneelclub. In 1956 stopte voorzitter Vriessen "wegens tijdsomstandigheden en andere zaken die zijn aandacht vroegen". Harry op den Camp nam de voorzittershamer over. In 1958 vond een algehele reorganisatie plaats en men begon met het maken van notulen en er werd een reglement opgesteld, echter niet zonder toestemming van de K.A.B. De samenstelling van het bestuur veranderde weer: Harry op den Camp bleef voorzitter, Nelly van Avesaath secretaresse en de leden C. Hendriks, F. Chermijn en Fini Wijnands. Zoals in die tijd gebruikelijk was er een geestelijk adviseur. Allereerst kapelaan H. Opveld, daarna J. Geurts en J. Boonen. Op 14 november 1963 werd het Midden-Limburgs Volkstoneel definitief opgeheven. Maar tussen de datum van oprichting en liquidatie beleefde het Midden-Limburgs Volkstoneel goede tijden. In de 11 jaar van hun bestaan brachten ze in totaal 18 toneelstukken op de planken. In 1952 Kompelseer, 1953 De tijd staat niet stil, 1954 Marieke, 1954 Anneke van Hemel, 1955 Leontientje en 1956 Het Witte Paard.

Bericht uit de Swalmbode Jaargang 1 nr. 46 – zaterdag 5 november 1955

Midden-Limburgs Volkstoneel – K.A.B. Swalmen
Na een paar succesvolle uitvoeringen in het vorige winterseizoen, zal de culturele dienst van de K.A.B. afd. Swalmen ook het komende seizoen enige uitvoeringen geven. De keuze van de te spelen stukken maakt uitbreiding van de toneelgroep noodzakelijk. Daar deze tak van ontspanning en ontwikkeling tevens een prachtige vrije tijdsbesteding is, kunnen zowel dames als heren zich opgeven als lid. Onder leiding van een bekwaam regisseur worden de repetities, die zich kenmerken door een gezellige kameradschappelijke sfeer, gegeven op de meest prettige wijze. Dames en heren, die aanleg hebben voor de edele toneelkunst, wordt lid van onze vereniging. Opgave kan geschieden op de adressen die vermeld staan in de advertentie elders in dit blad.

Hebt U aanleg voor toneelkunst? Geeft U op bij
MIDDEN-LIMBURGS VOLKSTONEEL.
Opgave kan geschieden bij: C. Hendriks, Hoogstraat 16 en
Mej. Nelly v. Avesaath, Molenweg 10.

Er werd niet alleen toneel gespeeld. Op zondag 19 augustus 1956 bezocht het toneelgezelschap het openluchttheater in Valkenburg. De kosten bedroegen f 6,00 per persoon.

De eerste wintervoorstelling vond plaats op 28 oktober 1956 in de Harmoniezaal van Swalmen. Het toneelspel had als titel 'Het witte legioen'. Een verpleegster werd beticht van een foute handeling in een militair ziekenhuis. Zij werd ontslagen. Later bleek dat een collega-verpleegster een promotie wilde verhinderen. Uiteindelijk kwam alles goed, zij werd ontslagen en de andere mocht terugkomen. De donateurskaarten met gekartelde driehoek waren op deze avond nog geldig.

Het toneelstuk 'Mien hert is neet hiej' werd opgevoerd op 31 maart 1957. Dat jaar was er nog een tweede voorstelling. Op zondag 8 december 1957 werd een klucht uitgevoerd met als titel 'Mijn vrouw verlangt salaris'. Een vermakelijke geschiedenis die, zoals gewoonlijk in een klucht, voor de nodige misverstanden zorgde. De entree bedroeg f 1,00 per persoon en eigenaren van een donateurskaart met controle driehoekjes hadden recht op vrije toegang. De eerstvolgende toneeluitvoering was op 13 april 1958 in de Harmoniezaal van Swalmen.

Een spel in drie bedrijven met als titel 'De man die terugkwam'. Een kunstschilder, in crisistijd werkeloos geworden, laat zijn gezin in de steek om elders zijn fortuin te maken. Na twintig jaar keert hij terug. Hij is inmiddels een gefortuneerd man. Zal zijn gezin hem nog accepteren? Het beloofde een spannend spel te worden met de nodige boeiende elementen.

Op zondag 2 november 1958 werd de traditionele wintervoorstelling uitgevoerd. Het blijspel 'Gebroeders Kalkoen'. Verstokte vrijgezellen, handelaren in textiel en een winkeljuffrouw om verliefd op te worden. Die overigens al een lief heeft. De ontwikkelingen die daaruit voortkwamen kunt u zelf haast wel bedenken.

'Als een poesje', werd op de planken gebracht op zondag 15 november 1959.

Het verhaal deed denken aan Assepoester. Pleegkind Judy mocht nooit iets, ook niet uitgaan. Het nichtje, verloofd met een rijke oliemagnaat, trekt aan het kortste eind doordat een liefhebbende oom van Judy zorgde voor een andere wending van het verhaal. Het aloude gegeven, het goede overwint het kwade.

Het Midden-Limburgs Volkstoneel bracht niet alleen in Swalmen voorstellingen op de planken. In

MIDDEN-LIMBURGS VOLKSTONEEL voert op

„De man die terug kwam”

op zondag 15 april. Aanvang half acht, in de Harmoniezaal.

Entree f. 1.- per persoon. Donateurs vrije toegang.

Reserveren van plaatsen à f. 0.25 van 11-12 uur aan de zaal.

de notulen van de toneelvereniging stonden optredens vermeld in Wessum, Asenray, Boshoven, Heel. Op zondag 27 maart 1960 werd een toneelstuk uitgevoerd getiteld 'Drijfzand', geschreven door Marc Fontenet.

Op 12 september 1961 vond de wintervoorstelling plaats. 'Amor verhandelt Peppels', een blijspel in 3 bedrijven. De persoon Peppels probeert zijn dochter en zoons af te houden van omgang met het andere geslacht. Geen verkering, geen vreemden in huis. Maar de liefde laat zich niet beteugelen. Deze amu- sante voorstelling werd in het dialect opgevoerd.

In de Swalmbode van 3 februari 1962 verscheen een brief van het bestuur van het Midden-Limburgs Volkstoneel.

Geachte Swalmenaren,

In februari zal Midden-Limburgs Volkstoneel weer haar jaarlijkse donateurskaartenverkoop houden. Ondanks dat wij weten dat heden ten dage zo vele verenigingen en instellingen bij u aan komen kloppen voor een financiële bijdrage in de vorm van donateurskaarten, zakjes, collectebussen enz. zijn wij wel gedwongen ook dit jaar een beroep op u te doen. Zonder uw morele steun en ook zonder uw financiële steun zal onze vereniging geen bestaanszekerheid meer hebben. Zeer node overigens zullen wij dan onze donateurskaarten komen aanbieden. Het is in dit geval nog altijd makkelijker te geven dan te nemen. Liever zagen wij onze uitvoeringen zo druk bezocht, dat wij deze onplezierige verkoop niet nodig hadden. Halfvastenzondag zal onze toneelvereniging in de harmoniezaal een uitvoering geven van de spannende thriller in drie bedrijven 'Om 12 uur eindigt het leven'. Er wordt door onze leden flink gestudeerd om deze uitvoering in alle details te doen slagen. Swalmenaren, het is aan u, of onze culturele verenigingen van Swalmen, dus ook ons Midden-Limburgs Volkstoneel zullen blijven voortbestaan. Koopt u dus een donateurskaart.

Het Bestuur.

Tot zover de publicaties uit de Swalmbode.

In het archief van onze vereniging bevindt zich een

notulenboek van deze toneelvereniging. Aanvangsdatum 7 januari 1958 met een bestuursvergadering, eindigend met het jaarverslag van 1960, het jaar van het 10-jarig bestaan.

In 1958 was H. Op den Camp voorzitter van het Midden-Limburgs Volkstoneel. Verder aanwezig op de bestuursvergadering van 7 januari 1958 waren Chr. Hendriks, Ferd Chermin, Tini Wijnands, Nelly van Avesaath secretaris (zie foto, zeer talentvolle

toneelspeelster die meestal een van de hoofdrollen vertolkte)) en Ch. Brouns als adviseur regisseur.

Tijdens deze vergadering werd besloten een bedrag van f 125,00 ter beschikking te stellen voor de viering van het 10-jarig jubileum. Voor de organisatie van het hele gebeuren stelden zich een aantal

mensen beschikbaar o.a. Harry van Avesaath, Ferd Chermin, P. Giebelen en Frits Gerelings. Ook de verkoop van donateurskaarten werd besproken. 200 stuks à f 1,00 en 200 stuks à f 2,00. Elk ledentweetal kreeg een buurt toegewezen waar ze de kaarten moesten verkopen. De donateurskaartenactie bracht f 302,00 op en dat was f 100,00 minder dan het jaar daarvoor. Tijdens de vergadering gehouden op 18 april 1958 werd door leden voorgesteld om tijdens het stille seizoen contactavonden te organiseren. Dit initiatief werd toegejuicht en men zou overleggen hoe deze bijeenkomsten ingevuld konden worden. Fini Wijnands kreeg de functie van archivaris toebedeeld, die zij met genoegen aannam. Met behulp van andere leden zou men proberen het archief uit vroegere tijden van de toneelvereniging zo volledig mogelijk te maken. Tevens werd aangegeven dat er nieuwe leden bij moesten komen. Heren moesten lid zijn van de K.A.B., dit om moeilijkheden te voorkomen met het bestuur van de K.A.B. Nieuwe leden werden pas aangenomen na goedkeuring van het voltallige bestuur. Ook werd hen duidelijk gemaakt dat het eerste jaar proefperiode was en dat deze periode niet automatisch tot een vaste plek

bij het toneelgezelschap leidde. Het lidmaatschap van de vereniging bedroeg in dat jaar f 5,20 per jaar. In augustus 1958 gaf de heer Brouns te kennen dat hij zich terugtrok als regisseur, wegens tijdgebrek. Ferd Chermin, die als assistent van Brouns de nodige ervaring had opgedaan, werd zijn opvolger. Men zegde hem alle medewerking toe bij het vervullen van deze moeilijke taak. Tijdens een vergadering, gezamenlijk met leden van het bestuur van de K.A.B. gehouden in oktober 1958, werden afspraken gemaakt dat in de toekomst leden van de K.A.B. actief zouden meehelpen bij de toneeluitvoeringen en dat zij donateurskaarten zouden verkopen. Als tegenprestatie werd voor de leden van de K.A.B. een aparte voorstelling gehouden.

Op 2 december 1958 werd pakjesavond gehouden. Tijdens deze viering nam men afscheid van regis-

seur Brouns. Deze was zeven jaar verbonden geweest aan de toneelvereniging. Men bedankte hem in warme bewoordingen en hij ontving een prachtige vaas vervaardigd door de zoon van Chr. Hendriks. Voor het eerst werd een jaarverslag gemaakt in 1958. De toneelvereniging kon met trots terugkijken op een succesvol jaar. Een jaar van afscheid van de heer Brouns, maar ook het heugelijke feit dat Ferd Chermin de nieuwe regisseur werd. 'Last but not least', bedankte voorzitter Harry op den Camp de heer en mevrouw Tellers, uitbaters van het Groenewoud, voor het ter beschikking stellen van een repetitieruimte, met daarbij de uitstekende verzorging. *"Met hun vriendschap hebben beiden bijgedragen aan de ideale clubgeest en het uitstekend moreel van onze vereniging"* aldus Op den Camp.

De notulen van de vergaderingen werden nauwgezet bijgehouden. Tijdens deze vergaderingen van de toneelclub kwamen alle zaken aan de orde voor het goed functioneren van de toneelclub zoals: aanpassing reglementen, kiezen van nieuwe toneelstukken, jaarprogramma, donateurs werven e.a..

Ook persoonlijke feestelijkheden zoals huwelijken, jubilea, en verjaardagen werden herdacht. In de loop der jaren wisselde de samenstelling van het bestuur, er traden leden af en er kwamen nieuwe bij. Toneelspelers stopten en er kwamen nieuwe bij.

Het 2e deel over het Midden-Limburgs Volkstoneel wordt geplaatst in Biejeingezeumerd 2022-2.

Bronvermelding: Archief Midden-Limburgs Volkstoneel en K.A.B. afdeling Swalmen, Notulen Midden-Limburgs Volkstoneel van 7 januari 1958 tot 1960,

Archief MHVS: De Swalmode, Fotoarchief Chermin-Heijnen: met dank aan mevrouw Riet Chermin-Heijnen.

Welkom beste bosvrienden

Jan Vullers

Zo beginnen we traditiegetrouw de ochtend waarop de nieuwe bomen worden geplant. Bosvrienden zijn de mensen die een boom hebben geplant.

In januari 2012 omarmde de gemeenteraad met algemene stemmen het voorstel tot de

oprichting van een burgerbos. Het idee en het voorstel was afkomstig van destijds PvdA-raadslid Twan van Hagen. Na drie jaar zoeken vond het gemeentebestuur een mooie plek in de buurtschap Ronkenstein. 't Sjoenste plekske oppe Ruiver. De gemeente heeft de grond beschikbaar gesteld voor dit burgerinitiatief. Na een oproep vanuit de gemeente

in het voorjaar van 2015 meldde zich een aantal enthousiastelingen die iets hebben met de natuur en het burgerinitiatief was geboren. Een burgerinitiatief dat verder helemaal los van de gemeente wordt uitgevoerd. Het bestuur bestaat momenteel uit de volgende personen: secretaris Annie v.d. Velten, penningmeester Piet Cremers, terreinbeheerder Jos Wolters, Nel van Nunen, Leo Piek en voorzitter Jan Vullers.

In september 2015 zijn we gestart met als doel het burgerbos te realiseren. We hadden geen enkel idee wat een burgerbos was en hoe het eruit zou moeten zien. We zijn toen op werkbezoek gegaan bij het gedenkbos in het Brabantse Asten. De kleinschalige werkwijze van de Brabanders sprak ons toen enorm aan. Vandaar ook dat we hun werkwijze voor het grootste gedeelte over hebben genomen.

We zijn op zoek gegaan naar vrijwilligers, en ook naar sponsoren die ons met geld kunnen helpen. Inmiddels druppelen de bijdragen van sponsoren binnen. Hun namen vindt u op de website, want we willen op het terrein zelf geen reclameborden plaatsten. Met de ontvangen sponsorgelden hebben we het pad aangelegd en ook de pomp, poort, banken en de container voor de materiaalopslag kunnen aankopen.

We hebben gekozen voor kleinschaligheid: maximaal 15 bomen per keer en niet massaal de wei in één keer vol planten. Het burgerbos is immers geen gewoon bos; nee, het is een speciaal bos. Het zijn vaak families en groepen die een boom planten.

Gemiddeld zijn er 10 personen per boom aanwezig bij het planten. Dit gebeurt vaak ter ere van een speciale gebeurtenis in het leven van mensen. Momenten die het waard zijn om in herinnering te blijven. Vreugde en verdriet komen hier samen. U kunt het lezen op de tekstbordjes. Een boom met familie, een bos met verhalen. De gemeente Beesel gaf zelf al het goede voorbeeld voor die mix met het tekstbordje met de tekst:

“Een boom als markering van een begin, een boom als laatste groet, elke boom vertelt zijn eigen verhaal, net als ieder mens dit doet.”

Dit bos heeft meerdere functies: een plek om te genieten en tot rust te komen, maar ook om te bezinnen. Daarbij speelt de symbolische betekenis van bomen een grote rol en daar hoort tot slot een klein gedichtje bij dat op iedere plantdag wordt voorgelezen:

Het burgerbos symboliseert het eeuwige leven:

*Het uitlopen in de lente,
de weelderige groei in de zomer,
vruchten en verval in de herfst,
en de rust tijdens de winter.
De cirkel is, jaar in jaar uit, rond.
Zonder begin en zonder einde.*

De volgende plantdag is op zondag 13 november 2022. Op dit moment staan er al 130 bomen. Het burgerbos is overdag vrij toegankelijk. Meer info op www.burgerbos.nl of op onze facebookpagina.

Het pad in het burgerbos heeft dezelfde vorm als destijds de loop van de Schellekensbeek bij Ronkenstein

Evacués naar het noorden van Nederland

In het laatste jaar van de Tweede Wereldoorlog 1940-1945 moesten veel Limburgse mensen noodgedwongen naar Noord-Nederland evacueren. Onder hen ook veel Swalmenaren.

Wij kregen een verzoek van de heer Jan Veldhuizen, lid van Het Dorpsarchief uit Boijl, een dorp van de gemeente Weststellingwerf in Friesland, om gegevens van Swalmer mensen die destijds in Boijl geëvacueerd waren. Zij verzamelen verhalen van mensen die in Boijl geëvacueerd waren, maar ook verhalen van de mensen in Boijl die evacués in hun gezinnen opnamen. In een uitgave van de Limburgse krant destijds hebben wij een lijst van Swalmenaren gevonden die in Boijl verbleven. Mocht u zelf in Boijl zijn geweest, kent u mensen die daar verbleven en hun verhaal zouden willen vertellen, stuur dan een mail naar: janveldhuizen.jv@gmail.com.

Onderstaand treft u de lijst met namen aan van mensen die destijds in Boijl verbleven. Niet duidelijk is of de lijst met namen compleet is.

Lijst van evacués uit de Gazet van Limburg 1 mei 1945

Namen	aantal personen	adres in Swalmen	adres in Boijl nr.	
J.M. Beek	3	Beeselseweg D56	33 a	J. Mulder
L. Beek	4	Boschstraat A374	33 a	J. Mulder
Fr. Beulen-Lehnen	3	Schoolstraat A567	37 a	?
G. Christiaans-Beek	3	Boschstraat A 375	88	?
Chr. Christiaans-Beek	2	Kroppestraat A 440	158	?
J. Clerx	4	Kroppestraat A 409	30	J. Bult
W.M. en G. Doensen	2	?	112	P. Veurman
H.G. Maessen-Diels	8	Gevaren A 537	142	?
A.H. Diels-Meuter	2	Rijksweg E 56	52	?
W. van Dijk	1	Beeselscheweg D10	34	?
Gertr. G. Eggels	1	Gevaren A 537	45 a	?
G. Geraedts-Smeets	3	Kroppestraat A 446	50 a	J. Nijholt
Hendriks-Geraedts	2	Gevaren A 506	84	?
Hendriks-Meuter	11	Mantelstraat A 159?	84 a	?
Chr. Hendriks	1	Mantelstraat A 159?	84 a	?
Hinssen	1	Gevaren A 540	?	?
Hinssen-Verberne	6	?	39	?
Houben-Sillen	4	Gevaren A 535	102	?
H.P. Janssen-Thijssen	6	Kroppestraat A 44	136	W. Buitenga
Joh. Janssen-Weijnen	4	Asselt C 36	142	R. de Graaf
J. Kessels-Schreurs	6	Heistraat A 556 b	41 a	?
Wed. Meuter-Claessen	6	Rijksweg E 56	55 b	?
W. Meuter en dienstbode	2	Hoogstraat A 159	82	Mercur
Op den Camp-Cox	6	Gevaren A 53	145	?
Op den Camp-Sillen	4	Gevaren A 533	31	?
H. Peeters	1	Rijksweg 255	53	?
Simons-Eggels	2	Elmpteweg 36	45 a	?
J.M. Scheepers-Claessen	4	Hoogstraat A 201	95	?
J. Weijnen	1	Asselt C 36	55	?
Wijnands-Schreurs	8	Kroppestraat A 394	96	?

Het café van Ben en Trautje in Belfeld

Wim van Diepen

In 1945 meldde de gemeente dat drie cafés in Belfeld totaal vernield waren als gevolg van de Tweede Wereldoorlog. Het betrof Jacobs en Maassen aan de Rijksweg en Van Hooren aan de Maas. Aan de zuidwestkant van de kruising Markt - Rijksweg lag rond 1900 het pand van Handrie Maassen. Daaraan grenzend was alle grond tot aan 'Het Bergske' in handen van de familie Schreurs.

Rond 1894 werd dit perceel verdeeld. Aan de zuidkant woonde Johannes Schreurs die in dat jaar huwde met Elisabeth Kurstjens. Zij kregen zes kinderen die overigens allemaal vrijgezel bleven. 'Schreurs Henneske' was landbouwer, pannenfabrikant en herbergier.

Zijn broer Pieter Leonard Schreurs trouwde in 1890 met Peternel Kessels en begon op het noordelijke deel als bakker. Pieter en Peternel kregen vier kinderen. Dit gezin werd zwaar getroffen door het noodlot. Tussen 1908 en 1914 overleden zowel Pieter als zijn vier kinderen. Ze werden respectievelijk 58, 21, 18, 16 en 15 jaar. Zijn weduwe bleef alleen achter en keerde korte tijd later terug naar haar geboortedorp Baarlo. Het bakkerspand werd toen aangekocht door Joseph Timmermans die zelf op het perceel tussen dat van Johannes Schreurs en dat van Pieter intussen een huis had gebouwd. Timmermans was o.a. gemeentesecretaris en koster. Hij verhuurde het winkelpand vervolgens aan de familie Jacobs.

Ben Jacobs is een zoon van Arnold Jacobs en Mechtilda Benders. Zoals eerder vermeld (in Biejeingezeumerd 21-4) hadden die een herberg aan de Stationsstraat in Belfeld. Toen Arnold in 1913 overleed zette 'Mechelke' de zaak voort, met hulp van haar kinderen. Zoon Ben nam onder andere de paardenverzekering over van zijn vader. Ben was ook werkzaam bij de douane en leerde via zijn werk het Duitse meisje Trautje Ritterbecks kennen toen zij probeerde te smokkelen....

In 1922 vraagt de Burgerlijke stand van de Duitse gemeente Eickel (in het Ruhrgebied) via een advertentie in de Nieuwe Venlose Courant of er mogelijke huwelijksbeletselen zijn. Vervolgens wordt het huwelijk tussen Ben en Trautje gesloten. Ze gaan in Belfeld wonen en na enkele jaren weet Ben een cafévergunning te regelen voor het vroegere bakkerspand aan de Rijksweg Zuid. Uit hun huwelijk wordt na veertien jaar, in 1936, één kind geboren. Dat is dochter Annie, die later kleuterleidster wordt. Ze trouwt met Jos Martens (van het postkantoor) en heeft heel wat Belfeldenaren als kleuter in haar klas gehad.

Op 16 mei 1925 krijgt Ben Jacobs een cafévergunning voor het pand aan de Rijksweg Zuid in Belfeld. Ben moest opgeven welke personen ouder dan 16 jaar toen in het huis woonden. Dat waren Ben en zijn Duitse vrouw Gertrud Ritterbecks, zijn oom Jacobus Jacobs, zijn tante Anna Jacobs en zijn nicht Anna Wijnen. Ben en zijn vrouw gingen voortvarend aan de slag en al spoedig werden er verkopen gehouden door verschillende notarissen en waren er vergaderingen van diverse verenigingen. Eind 1932 krijgt Ben vergunning voor het (ver)bouwen van het café met woonhuis.

Op zaterdag 9 april 1932 is de (her)opening. Vanaf nu kan men er biljarten en kunnen er ook grotere vergaderingen plaatsvinden. Verder is er geregeld gelegenheid om te dansen. Een zeer opmerkelijke advertentie vinden we op 22 april 1940 in 'De Limburger Koerier'. Daarin vraagt Ben een 'Stimmungskapelle' voor 12, 13 en 14 mei. Dat zal wel niet door zijn gegaan, want op 10 mei 1940 vielen de Duitsers Nederland binnen en begon voor ons de 'Tweede Wereldoorlog. Ben en zijn vrouw hadden inmiddels ook een pension. In dat pension woonde bijvoorbeeld Meester Strous uit Beesel, die later trouwde met Sibilla van der Voort (van 'de Mulder'). Hij was onderwijzer aan de plaatselijke jongensschool en werd ook bekend als voorzitter van voetbalclub Belfeldia.

De bekendste gast die in het pension logeerde was echter de schilder Kees Baard. In het appartement van Annie Martens-Jacobs hangen twee portretschilderingen van zijn hand. Op het ene is een oom

van Annie afgebeeld en op het andere staat Annie als kind samen met haar moeder.

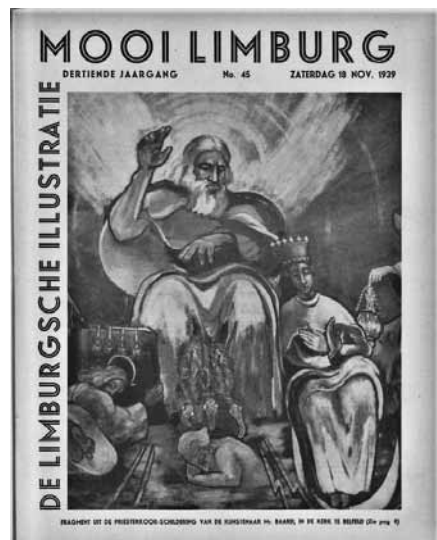
Kees Baard, geboren te Amsterdam 12-12-1897 en overleden te Voorst (28-07-1972) was kunstschilder, architect, kunstverzamelaar en substituut-officier van justitie. Deze schilder was door pastoor van de Venne op het einde van de jaren dertig ingehuurd om de Urbanuskerk van muurschilderingen te voorzien. Baard werd in 1937 in Limburg bekend door zijn wandschilderingen in de H. Hartkerk te Roermond en door een expositie van zijn werken bij kunsthandel Van Os in diezelfde plaats.

De mooie kerk van Belfeld, die helaas eind 1944 door oorlogsgeweld geheel is verwoest, lag naast het oude kerkhof bij de rotonde tegenover het Raadhuis. Daar ging Baard dus aan de slag. Om hoog in de kerk te kunnen werken moest een steiger worden gebouwd. 's Morgens klom Baard naar boven en pas op het einde van de dag kwam hij weer naar beneden. 's Middags kwam de kleine Annie Jacobs hem eten brengen in een emmertje, dat met een touw omhoog werd getakeld...

In de Nieuwe Venlose Courant werd onder andere geschreven: *"Wij gingen naar de kerk van Belfeld om de nieuwe schildering te aanschouwen. Die kerk is volkomen hernieuwd van binnen. Daar is sfeer, daar is stemming gekomen door het aanbrengen van harmoniserende tinten. Het gewelf van het priesterkoor geeft in daverende kleuren en geweldige figuren de strijd tussen satan en God".* Alle schilderingen

waren op de muren aangebracht en toen de kerk in de oorlog werd vernield bleef helaas niets over van de fraaie kunstwerken. Gelukkig stond in het tijdschrift 'Mooi Limburg' in november 1939 een verslag van een bezoek aan de Urbanuskerk. Daarbij een foto van het schitterende priesterkoor en ook een foto waarop Baard te zien is terwijl hij werkt aan de Mozesfiguur. Eind 1944 werd het gedeelte van Belfeld dat ten westen van de spoorlijn lag geëvacueerd. De overkant van de Maas was vanaf

half december in handen van de Engelsen en er vonden voortdurend beschietingen plaats. De vluchtelingen werden zoveel mogelijk ondergebracht bij familie en zodoende kwam Ben Jacobs met zijn gezin via zijn vrouw in Duitsland terecht. Toen zij in 1945 terugkwamen was er niets meer over van hun herberg met pension. Herbouw bleek op korte termijn niet mogelijk en Ben ging de kost verdienen bij het Missiehuis in Steyl. In 1954 is hij plotseling overleden aan een hersenbloeding. Hij was toen 60 jaar oud. Korte tijd later werd het perceel waarop het café van Ben en Trautje had gestaan, verkocht aan de familie Maassen. Die bouwde er een winkelpand met ijssalon. Dat huis is momenteel nog aanwezig op het adres Rijksweg Zuid 1 in Belfeld.

Bronnen: Gemeentearchief Venlo. Delpher krantensite. Arno Willemsen: kadastrale gegevens. Wim Hoezen. Gesprek met Annie Martens-Jacobs. De afbeeldingen van het werk van Kees Baard komen uit het tijdschrift 'Mooi Limburg' van 18-11-1939. De voor aankondiging van het huwelijk van Ben Jacobs en Trautje Ritterbecks stonden in de 'Nieuwe Venlose Courant' van 24-01-1922

Interview Sjraar van Beek, over zijn bedrijf De Wassum

Annelies Hermans

Via Boukoul en Blankwater belanden we, rechts aanhoudend, bij de Beatrixhoeve te Asenray. Nadat in het bezoekersgedeelte van de boerderij tevergeefs is geroepen naar Sjraar, roept hij zelf vanuit een schuur: 'Hier is 't, we gaan niet in de kou zitten!' In de provisorisch ingerichte schaftruimte is het inderdaad beter dan in de onverwarmde ruimte van het woonhuis, momenteel in gebruik als reparatie- en knutselwerkplaats. De pauze zit erop en de drie werknemers gaan buiten aan de slag, Sjraar heeft tijd voor het gesprek gereserveerd. Een stel bordercollies komt even snuffelen en drentelt daarna wat rond.

Sjraar, hoe zou jij jezelf aan de lezers voorstellen

Sjraar van Beek, ik ben ecooog en eigenaar van een begrazingsbedrijf, De Wassum, verdeeld over twee locaties: Asenray (Beatrixhoeve) en Heeze. Ik doe aan landschapsbeheer en houd schapen als middel voor het onderhoud van heidegebieden. Hier op de Beatrixhoeve zijn het 1500

schapen en in Heeze 2500; het zijn twee keer zes kuddes. Herders met kuddes worden bij mijn bedrijf ingehuurd door o.a. het Limburgs Landschap, Staatsbosbeheer en zo'n tien gemeentes in Limburg en ook nog ettelijke buiten deze provincie. Er zijn in totaal twintig arbeidskrachten op het bedrijf werkzaam, allen als herders, geassisteerd door rond de vijfentwintig honden, veelal bordercollies. Misschien verrassend, maar ik

ben een stadskind, geboren en getogen in Venlo, en woon nog steeds midden in die stad.

Is er een achterban die jou steunt

Dat zijn mijn echtgenote en drie zoons. Zij heeft een eigen bruidsmodezaak in Venlo en de zoons studeren. Eentje heeft in vakantieperiodes wel eens hier gewerkt; nu studeert hij bedrijfskunde. Hierin hebben we natuurlijk wel raakvlakken.

Wist je al vroeg dat je dit soort werk wilde

Op de middelbare school, op mijn zestiende, wist ik al dat ik zoiets als dit wilde, want de milieuproblematiek sprak me enorm aan, en dat is absoluut niet minder geworden! Iets positiefs teweeg brengen voor het milieu, ook in mijn eigen nabije omgeving, dat is mijn passie. Ik probeer mijn ecologische voetafdruk zo gering mogelijk te houden en waak ervoor, het milieu geen schade toe te brengen. In Verviers (België) bijvoorbeeld, waar de schapenvachten gewassen worden, werkt men ecologisch verantwoord en wordt het waswater hergebruikt.

Welke opleidingen heb je hiervoor gevolgd

In Utrecht volgde ik de universitaire studie Ecologie, onderdeel van de studie Biologie. Binnen de Ecologie is mijn specialisatie Natuurbeheer. Mijn afstudeerproject betrof het beheer van de heide, verdeeld in tweeën. Het eerste over het herstel van de Grote Hei te Venlo, het tweede over het herstel van de Meinweg te Herkenbosch. Door mijn studiepro-

ject 'Grote Hei Venlo' in het kader van mijn stage heb ik in 1988 de gemeente Venlo zo gek gekregen om ten behoeve van dat project een herder met kudde te huren. Dat was voor mij natuurlijk een enorme impuls om op de ingeslagen weg door te gaan. Door de begrazing is de Grote Hei danig opgeknaapt; voorheen stond ze elke zomer in de fik, met name door de enorme oppervlakten dor gras. Nu dit wordt weggevreten, kan de heide zich herstellen en is er veel minder brandgevaar. De Grote Hei wordt nog steeds begraaasd door een kudde schapen.

Hierna kwamen er al snel meer opdrachtgevers. Ook de enorme brand op de Meinweg had m.i. door regelmatige begrazing beperkt kunnen blijven. Na deze catastrofale brand wordt dit gebied eindelijk begraaasd.

Hoe ben je hier in Asenray op de Beatrixhoeve terechtgekomen

Eerst had ik een bedrijf met stal in Venlo, met een werkgebied dat zich ver uitstreckte, ook tot deze omgeving. Zo'n tien jaar geleden werd er voor de Beatrixhoeve een passende bestemming gezocht, wat mij ter ore kwam. De hoeve ligt in een voormalig veengebied, ontgonnen door werklozen in de dertiger jaren van de vorige eeuw. Mijn interesse was gewekt en de vraagprijs was gunstig. Een hele periode heb ik de stallen als een vorm van anti-kraak beheerd en na enkele jaren werd de koop een feit en begon voor mij het grote werk. Je ziet, er valt nog steeds een hoop te doen.

Hoe kom je aan inkomsten

Allereerst wat betreft de schapen een misverstand uit de wereld helpen. Ik houd geen schapen, ik doe aan landschapsbeheer. De schapen zijn een middel om dit te realiseren; zij maken het in goede staat houden van de heide mogelijk. De inkomsten zijn hoofdzakelijk afkomstig uit het landschapsbeheer. Daarom heb ik herders in dienst, die ik verhuur met

een kudde en honden. Daarnaast is er de verkoop van schapen.

De verkoop van wol is te beschouwen als een aardigheid die amper iets oplevert, maar uit principe wordt nu eenmaal niets weggegooid. Er is verschil in wol; er zijn evenveel soorten wol als soorten mensenhaar. Mijn Kempische schapen leveren wol in superkwaliteit A en A plus, daarnaast is er B kwaliteit die bijvoorbeeld prima geschikt zou zijn als (natuurlijke) spouwmuurisolatie. In het kader van duurzaamheid een geweldig alternatief voor glaswol en dergelijke, die helaas vanwege hun veel lagere prijs de algemene favoriet zijn. De mindere kwaliteit wol wordt hier gebruikt voor grondverbetering.

Ik lever wol aan diverse afnemers en schapen worden geslacht in Hoensbroek waar men gespecialiseerd is in schapenvlees. Ik doe uitsluitend zaken met ondernemers en bedrijven waarbij sprake is van eerlijke beloning, transparante bedrijfsvoering, transparante goederen- en geldstromen en duurzame, ecologisch verantwoorde werkwijzen, kortom wanneer ik mij in hun doelstellingen en handelswijzen kan vinden en mijn eigen principes trouw kan blijven.

Je ontvangt groepen om door middel van woord en beeld jouw ideologie op het gebied van natuur en milieu over te dragen, en er is een vakantiewoning bij de Beatrixhoeve

De groepsvoorlichting vormt de educatieve, en de vakantiewoning de toeristische tak van het bedrijf. Momenteel ligt een en ander stil door de corona gerelateerde beperkingen, die het dagelijkse werk in de buitenlucht gelukkig niet belemmeren. Groepsontvangsten zijn er voorlopig niet, vanwege de beperkingen. Wel wordt de vakantiewoning continu verhuurd, wel uitsluitend aan groepen zoals een gezin of familie. Nu vakantie in eigen land bij velen populair is, loopt dat goed.

Het wordt hier onder mijn beheer nooit een hippe of chique bedoening; alles is gericht op 'low budget' en duurzaamheid. Bij het opknappen en renoveren wordt daarom zoveel mogelijk tweedehands spul gebruikt en worden voordelige restpartijen bouwmaterialen opgekocht, zoals vloertegels en sanitair en dergelijke die geen luxe uitstraling hebben maar waar absoluut niks mis mee is. We hebben een part-time klusjesman in dienst, er is altijd werk voor hem. Wat investeren betreft ga ik beslist niet over een nacht ijs; het is niet de bedoeling om onverantwoord hoge financiële risico's te nemen. Dit geldt

ook voor het horeca gedeelte voor de gasten; alles blijft eenvoudig en beperkt qua omvang. Rijk hoeft ik er niet van te worden, ik stel geen hoge eisen qua leefomstandigheden. Spullen moeten mij dienen, niet andersom.

Daarbij heb ik een kleine tic: het doorlopend prakkezeren over nieuwe mogelijkheden. Zoals gezegd ben ik persoonlijk nogal sober ingesteld en met die insteek spreken sommige bedrijfstvormen mij wel aan. In Amerika zijn er bijvoorbeeld bedrijven die een bepaalde ideologie nastreven en de bedrijfswinst niet aan de werknemers uitbetalen, maar het geld in ideeën steken die weer voortborduren op het duurzaamheidsprincipe.

Hoe zie je de toekomst, bijvoorbeeld over 10 jaar (lacht) Ik ben 62, er is geen opvolger. Op een gegeven moment zal ik toch moeten verkopen, of verpachten. Welke keus er gemaakt zal worden, dat is nu nog een vraag. Of ik het bedrijf zal missen? Weet je, je moet ervoor waken niet te zeer te hechten aan een plek. Als de voorwaarden gunstig zijn,

wie weet wat er gebeurt en wanneer. Voorlopig zijn er nog voldoende plannen om mijn energie in te steken.

Heb je nog tijd voor heel andere bezigheden of hobby's

Elke zondag ga ik zo'n 10 kilometer hardlopen met het 'zondag-groepje'; onderweg worden ze getraceerd op mijn verhalen, tenzij ik adem te kort kom! Thuis valt er altijd wel wat te klussen, we hebben een woning van het bouwjaar 1906, in 1988 voor een habbekrats als opknapper gekocht. Er liggen inmiddels zonnecollectoren op het dak en we hebben een zwembad, verwarmd met zonne-energie. In mijn vrije tijd schrijf ik graag volstrekt absurde verhalen, in het Venloos. Misschien ooit iets voor 'Biejeingezeumerd'?

Wie weet. Sjraar, het was geweldig. Wat een bevlogenheid, je bent een geboren verteller. Bedankt voor jouw verhalen. Veel succes gewenst, zowel zakelijk als privé.

Verhaal bij een schenking

Samenstelling: Els Janssen-van Avesaath in samenwerking met Marleen Suilen-Simons

In november 2021 mochten wij een bijzondere schenking in ontvangst nemen van Bert en Marleen Suilen-Simons, beiden van Swalmense ouders en wonend in Venray. Allereerst een aantal Limburgensia en plakboeken uit de nalatenschap van de ouders van Marleen. Ook de schenking van een mooie ganglantaarn, waar na de verhuizing van beiden naar een kleinere woonruimte, geen plek meer voor was.

Deze ganglantaarn werd vervaardigd door haar vader Mathieu Simons, waarschijnlijk in het begin van de jaren 50. Marleen en Bert wilden hieraan een goede bestemming geven, terug naar Swalmen waar deze lamp destijds werd gemaakt. Het bronzen frame van de lamp werd gemaakt door Walter Beek. Zo kwam deze mooie lamp met zijn gekleurd glaswerk in het bezit van de Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen.

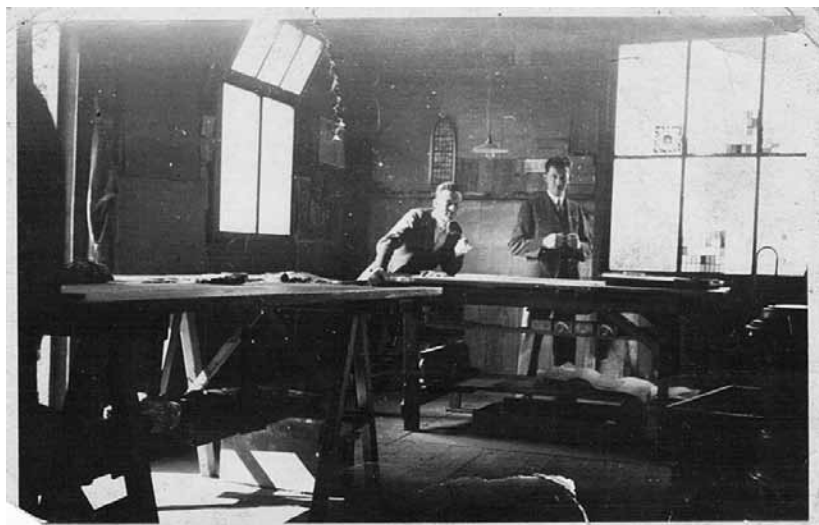
Wie was Mathieu Simons?

Mathieu Simons werd geboren op 23-05-1901 te Swalmen. Hij was een zoon van Theodorus Hubertus Simons en Maria Catharina (Meriekske) Alers.

Hij huwde op 26-02-1949 met Helena Josepha Beek geboren op 08-07-1909 te Düsseldorf. Uit dit huwelijk werd een dochter geboren, Marleen Simons. Mathieu volgde in Swalmen lager onderwijs aan de openbare lagere jongensschool gelegen aan de Rijksweg Zuid/Schoolstraat. Voor zijn vervolgopleiding als glazenier ging hij naar de Teekenschool/Ambachtsschool gelegen aan de Godswaardersingel in Roermond.

De glasindustrie was een van de oudst gevestigde industrieën in Swalmen. In 1860 richtte Gerardus Hawinkels zijn bedrijf op aan de Rijksweg in Swalmen. Men vervaardigde glas-in-lood, glas-in-koper en getst glas en men leverde vensterglas en spiegels.

Na zijn opleiding voor glazenier trad Mathieu Simons in dienst bij bovengenoemd glasbedrijf Hawinkels waar hij een aantal jaren werkte. Mathieu woonde destijds samen met zijn broer Piet en zus Merieke aan de Rijksweg Zuid, links naast 'De Lunch' (nu 't Klumpke). In een naast het huis gelegen werkplaats startten de beide broers in 1930 met hun bedrijf in glas-in-lood en glas-in-koper.

De broers Mathieu (rechts) en Piet Simons

Aan het eind van de oorlog lagen de werkzaamheden stop. Mathieu evacueerde samen met zijn zus Merieke naar Friesland waar ze bij een boerenechtpaar ondergebracht werden en waar ze ondanks de oorlogssituatie een goede tijd hadden. Na de oorlog kwam al snel een eind aan de samenwerking van de beide broers. Mathieu keerde toen weer terug naar zijn oude werkgever Hawinkels.

Van begin 1950 tot aan zijn pensionering in 1966 werkte Mathieu bij glasbedrijf Salvino in Sittard. Vooral in de beginjaren na de oorlog was er veel herstelwerk van glas-in-lood in woonhuizen en in veel kerken in Sittard en omgeving. Na zijn pensionering deed hij nog weleens herstelwerkzaamheden aan glas-in-lood ramen bij particulieren en soms kreeg hij ook nog opdrachten voor nieuwe ramen. Tot in het 'buitenland' (Brüggen) wisten ze hem te vinden. Staat er ineens iemand aan de deur die vraagt: "Mekt eur ooch jlaserlood?" aldus Marleen.

Mathieu was niet alleen een goede glazenier. Hij was een groot liefhebber van muziek. Als bas-bariton was hij vanaf 1920 actief bij het kerkkoor van Swalmen. Voor zijn verdiensten bij dit koor ontving hij de zilveren en gouden Gregoriusmedaille. In 1979 kreeg hij het erelidmaatschap aangeboden. Ook was hij vele jaren lid van harmonie St. Caecilia van Swalmen. Hij sloeg de grote trom en bij concerten en concoursen de pauken.

Mathieu Simons overleed 30-12-1986 op 85-jarige leeftijd. Zijn echtgenote Helene Beek overleed 16-07-1997 op 88-jarige leeftijd.

Naast Mathieu en Piet Simons waren er nog diverse andere glasateliers in Swalmen.

Mocht u hierover meer willen weten dan kunt u terecht in onze bibliotheek. In het boek *Swalmer Industrie van vroeger tot nu* kunt u meer vinden over de glasindustrie.

In het jaarboek 2019 van Heemkundevereniging Maas & Swalmdal staat een artikel van Wim Heijnen 'Glazenier een uitstervend beroep'.

Bronvermelding: De school aan de Meestersweg in Swalmen en wat eraan vooraf ging, *Swalmer industrie van vroeger tot nu*.

Uit de oude doos

We ontvingen nog een aanvulling op de schoolfoto uit Biejeinzeumerd 2021-3. Het gaat om de 5e klas van schooljaar 1950-1951, H. Hartschool Swalmen. De namen zijn afkomstig van Mia Dekkers-Fransen. Onze hartelijke dank.

V.l.n.r. en van boven naar beneden:

1e rij: Nellie van Deur, Leny van Keeken, Annie van Keeken, Betsie Kessels, Gonnie Vaessen, Lenie Kuypers, Corrie Janissen, Trix Geenen, Mia Cluitmans

2e rij: Tilla Vogels, Mill Bruinen, Annie Hendriks, Fien Heijman, Annie Nieskens (†), Agnes Kessels, Annie Geraedts, Riet Eggels, Christien Houben

3e rij: Mia Maessen, Jeanne Luyten, Mariet Wanten, Door Wanten, Leny Gehlen, Reinhilde van Acht (†), Mia Lehnen, Annie Giebelen, Ellie van Melick, Mia Fransen

4e rij: Lenie Schreurs, Ineke Willemsen, Tiny Ickenroth, Jo de Hilster.

Op de foto uit Biejeingezeumerd 2021-4, een schoolfoto van de bewaarschool Reuver van ongeveer 1954, wist dhr. John Gubbels, naast de al gepubliceerde namen in 2021-4, onderstaande 2 aanvullingen. Bedankt voor het doorgeven van de namen.

44 Kan Jan van Lier zijn?

46 Kan ook Wim Polman zijn?

Onze huidige foto betreft een foto van joekskapel De Lètste Aom, genomen tijdens het 11-jarig bestaan in 1989, aan Hagelkruis waar nu de A73 ligt (huis gemeentebambtenaar Heynen). De foto is gemaakt door Jos Crins.

V.l.n.r. staand: Wiel Drissen, Chris Eggels, José Joosten-Meuffels, Jack van Gerven, Frits Killaars, Mia Drissen-van Dael (†), Wiel Joosten, Marjan Killaars-Hendriks en Marie-Louise de Hilster.

Zittend v.l.n.r.: Mart Janssen (†), Wim Alers, Truus Alers-de Hilster, Jeanne van Gerven-Ottenheijm en Truus Eggels-van Helden.

De duikclub

Peter Simons en Frits Hebben

Hoe leuk kan het zijn als je diverse hobby's met elkaar kunt combineren. Zelf doe ik dit al een tijdje met zwemmen en postzegels verzamelen met als thema zwemmen.

Zo vond ik laatst op Marktplaats een Ansichtkaart uit 1968 met daarop een afbeelding van het zwembad De Bercken in Reuver. Voor een klein bedrag deze aangeschaft en op facebook geplaatst in de groep 'doe bus pas eine Ruiverse as.' met de vraag of iemand zich herkende op deze foto.

Dit leverde 2 reacties op. De eerste was van Theo Verhaagh die zichzelf herkende als de middelste van de drie jongens op de rand van het zwembad. Hij durfde toen nog niet in het diepe te springen want hij kon alleen watertrappen volgens eigen zeggen.

De tweede reactie kwam van Peter Simons, de jongen rechts bij het trappetje, en die vertelde gelijk over een duikclub die er toen was. De jongen die van de hoge plank gaat is waarschijnlijk Peter van de Kerkhof of Jan Huibers.

Mijn interesse was gewekt en ik vroeg hem dan ook om hier een verhaal over te schrijven,

waar ik dan weer een artikel voor Biejeingezeumerd van kon maken. Hieronder volgt zijn verhaal.

Graag voldoe ik aan het verzoek van Frits Hebben om een verhaal te schrijven over de schoonspringclub 'Oppe Ruiver' mede naar aanleiding van een Ansichtkaart waarop een van de zweefvluchten wordt uitgevoerd door een van de leden van deze 'club' gemaakt in 1968.

Deze 'club' heeft nooit in formele zin bestaan maar was een initiatief van badjuffrouw Els Driessen uit Venlo destijds. Zij verzamelde een aantal 15-jarigen om zich heen die dan na sluitingstijd een privilege kregen om te oefenen. Als ik me goed herinner waren dat Jan Huibers (van de elektronikawinkel op de Keulseweg) Peter van de Kerkhof (uit de Groenstraat), Jos Ernst (Titus Brandsmalaan) en ik zelf (Peter van de Jiets uit de Pater Regoutlaan). Het kan zijn dat nog meer leeftijdgenoten waren aangesloten maar dat herinner ik mij niet meer. Peter en Jos zijn helaas veel te vroeg overleden, ik schrijf dit stukje dan ook als een bescheiden 'ode' aan hen..

Wij waren natuurlijk enthousiast om mee te doen

vooral ook omdat we langer in het zwembad mochten verblijven dan andere kinderen uit het dorp. De training was twee keer per week. Els verzocht ons de trainingspakken mee te nemen zodat een mislukte sprong of duik minder pijnlijk was. Zweefduik, anderhalve salto en 'bommetje' waren de uitdagingen.

Na enkele succesvolle sprongen met de trainingspakken aan was het moment aangebroken dit te proberen zonder trainingspakken. Ik herinner me nog precies de pijnlijke klappen op het water omdat we allemaal te hard doordraaiden zonder gewicht van de trainingspakken.

Jan Huibers en Peter van de Kerkhof waren de kampioenen van de zweefduik. Volgens mij is het ook een van hen die de mooie sprong maakte die is vastgelegd op de ansichtkaart.

Vele pijnlijke confrontaties met het water vielen ons ten deel. Ik herinner mij nog een bijzonder

voorval: Els had ons de techniek aangeleerd je klein te maken als de sprong minder goed uitkwam. Dat hield in: op het laatste moment knieën optrekken, ellebogen op de knieën en vuisten maken ter bescherming voor de ogen. Exact in die volgorde. Jos deed het precies andersom waardoor hij met zijn knieën beide ellebogen raakte en dus de vuisten in beweging zette en als gevolg daarvan enkele dagen met twee blauwe ogen rondliep.

Het uiteindelijke trainingsresultaat mochten we laten zien in diverse zwembaden onder meer bij de opening van zwembad Hattem in Roermond (inmiddels verdwenen). De optredens als clowns waarbij alles misliep werden door de kinderen hogelijk gewaardeerd.

De 'club' heeft hooguit anderhalf jaar bestaan maar de herinneringen leven voort natuurlijk.

De Caeffert

Paul Bloemen (onderzoek en woordverklaring)

Raadpleging van beschikbare archieven en boeken geeft geen fundamenteel uitsluitsel over de herkomst en betekenis van de naamgeving van de Caeffert in Beesel.

Op basis van landschappelijke kenmerken en etymologisch onderzoek ligt onderstaande conclusie het meest voor de hand.

De vlakte tussen de Bovenste Solbergweg en de Caeffertweg draagt de naam de Caeffert (zie foto).

Als we de locatie bekijken ligt zowel aan de oostzijde alsook aan de westzijde van de Caeffert een rij zogenaamde stuifduinen. Door de laagte tussen die stuifduinen stroomde na de laatste ijstijd een zijtak van de toen nog woeste Maas. Toen de stroming van de Maas

trager werd en de bedding smaller, werd de drooggevalen afgevlakte bodem in de zijtak een zogenaamde komgrond, die alleen bij hoogwater weer volstroomde met Maaswater. De bodem ter plekke is vruchtbare landbouwgrond door de afzetting van klei.

Verderop richting de kern van Beesel ligt aansluitend aan de Caeffert het gebied dat de naam de Sjoolt draagt. Daar ligt een vijver, de Mortel genaamd.

Op de Solberg stond een Romeinse villa en ongetwijfeld heeft het Latijn, net zoals elders, een rol gespeeld in lokale naamgevingen, welke later in een eigen aangepaste vorm zijn gebruikt door de in deze regio gevestigde Germaanse stammen.

De Romeinse aanwezigheid vormt dus een voornamelijk reden om de oorsprong van de naam de Caeffert met het Latijn in verband te brengen. Cavare betekent in het Latijn uithollen en een cavatio is een uitholling. Het landschap tussen de stuifduinen is als het ware uitgehold en afgevlakt en deze vlakte werd de cavatio (uitholling) genoemd. Hiervan is het latere woord de Caeffert afgeleid.

Een verwant begrip vinden we in de medische terminologie.

De vena caefertio treffen we aan in medische boeken van rond 1550, later kortweg vena cava genoemd. Hiermee worden de twee grote holle lichaamsaders aangeduid, de vena cava superior (bovenste holle ader) en de vena cava inferior (onderste holle ader).

De Mortel is ook afkomstig uit het Latijn. Mortarium betekent metselspecie in het Latijn en de Germanen hebben het woord later omgevormd tot mortel. De klei uit de Mortel hebben de Romeinen ongetwijfeld gebruikt bij de bouw van de Romeinse villa op de Solberg.

Op verzoek van: Ton van den Broek, Beesel, Rijkel.

De **Milieu- en Heemkunde Vereniging Swalmen** heeft tot doel het behoud, het herstel en de bescherming van heemkundige, cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden van Swalmen en omgeving, zulks ten behoeve van het geestelijk en lichamelijk welzijn van de mens.

De vereniging tracht haar doel te bereiken door:

- het bestuderen van de flora, de fauna, het milieu, de cultuurgeschiedenis, het dialect, de heemkunde en de ruimtelijke ordening van Swalmen, Boukoul, Asselt en omgeving: de vereniging zal zo een studie tevens stimuleren;
- het verzamelen en verschaffen van informatie over flora, fauna, het milieu, de cultuurgeschiedenis, de heemkunde en de ruimtelijke ordening van Swalmen en omgeving, onder andere door het organiseren van excursies, lezingen, tentoonstellingen en via internet;
- het verwerven, inrichten, beheren en exploiteren van een ruimte voor het realiseren van de taken, die voortvloeien uit de doelstelling;
- het beïnvloeden van het overheidsbeleid in de richting van behoud, herstel en bescherming van heemkundige, cultuurhistorische, landschappelijke en natuurwetenschappelijke waarden en het milieu;
- het samenwerken met qua doelstelling gelijkgerichte groepen, instellingen en instanties;
- het bijeenbrengen van gelden nodig ter bereiking van het doel;
- het publiceren van de bevindingen der vereniging;
- het aanwenden van alle andere wettige middelen, welke voor het bereiken van het doel van de vereniging bevorderlijk kunnen zijn.

MHVS, Stationsstraat 15, 6071 KA Swalmen, www.mhvs.nl, e-mail: info@mhvs.nl, [facebook.com/mhvs.swalmen](https://www.facebook.com/mhvs.swalmen)

Het verenigingslokaal: voormalige Moutfabriek, Stationsstraat 15 in Swalmen, elke dinsdagmiddag van 14.00-16.00 uur. In de vakantiemaanden juli en augustus en op feestdagen is het verenigingslokaal gesloten. Het verenigingslokaal is aangeboden door Boortmalt (voorheen Cargill).

Toine Wuts (voorzitter)	tel. 06 22826802 (voorzitter@mhvs.nl)
Gerard Jonkman (secretaris)	tel. 0475 503535 (secretaris@mhvs.nl)
Charles Konings (penningmeester)	tel. 06 15425507 (penningmeester@mhvs.nl)
Johanna Cox-Geraedts	tel. 0475 502335
Jan Engelen	tel. 0475 503907 (familieengelen@ziggo.nl)
Herm Geraedts	tel. 0475 504687 (hermgrd@gmail.com)
Gerry Nijssen-Severens	tel. 0475 504559 (fizzie@xs4all.nl)

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal heeft de dorpen Swalmen, Asselt, Boukoul, Beesel, Reuver, Offenbeek en Belfeld als werkgebied. De vereniging stelt zich tot doel de kennis van en de belangstelling voor het eigen heem te bevorderen en te streven naar het behoud, herstel en bescherming van die waardevolle cultuurelementen die eigen zijn aan het heem.

De vereniging tracht dit doel te bereiken door o.a. onderzoek van bodem en archieven, het verzamelen en exposeren van streek-eigen voorwerpen van geschiedkundige waarde, het houden van lezingen, cursussen, excursies en het publiceren van bevindingen van de leden.

Heemkundevereniging Maas- en Swalmdal, p/a Parklaan 19, 5953 BP Reuver.

Verenigingslokaal: Dr. Poelsstraat 6, 5953 NP Reuver, www.maas-enswalmdal.nl e-mail: info@maas-enswalmdal.nl

Geopend iedere maandagavond van 20.00-22.00 uur, met uitzondering van feestdagen en de zomervakantie.

Léon Emans (voorzitter)	tel. 06 53708209 (vz.maasenswalmdal@hotmail.com)
Inge Naus (secretaris)	tel. 06 54374577 (secretaris@maas-enswalmdal.nl)
Paul Sillen (penningmeester)	tel. 06 54957244 (pm.maasenswalmdal@ziggo.nl)
Twan Ernst	tel. 077 4753540 (twanernst@ziggo.nl)
Peter Bors	tel. 077 4742360 (peterbors@planet.nl)
Hennie Geurts-Willemsen	tel. 06 29271355 (hennieenjan@home.nl)
Pierre Verstappen	tel. 077 4746999 (pierreverst@gmail.com)

Voorzitters Werkgroepen:

Archeologie, Wiel Luys, tel. 077 4743098,

Werkgroep Bijzondere Projecten, Geert Franssen, tel. 077 4743101,

Dorpsgidsen Beesel, Frans Geerlings, tel. 077 4741397,

Gidsen voormalig Brits munitiedepot, Pierre Verstappen, tel. 077 4746999,

Jaarboekredactie, Peter Bors, tel. 077 4742360,

Kruisen en Kapellen, Gem. Beesel, Wiel Killaars, tel 0774742825, e-mail: w.killaars@ziggo.nl

Kruisen en Kapellen, Belfeld, Wim van Diepen, tel 0774751987, e-mail: wimvandiepen@home.nl

Limburgse Klokken en Urwerken, Walther Brouns, tel. 0475 204084, e-mail: wmlbrouns40@gmail.com

Contactpersonen:

Dialect/Onderwijs: Paul Bloemen, tel. 077 4743636, e-mail: paul.bloemen@home.nl

Genealogie: Hennie Geurts-Willemsen, tel. 06-29271355, e-mail: hennieenjan@home.nl

Voor de overige disciplines gelieve contact op te nemen met een van de bestuursleden; deze verwijzen u dan door.

